I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

ODPORÚČANIA

RADA

ODPORÚČANIE RADY

z 20. septembra 2016

týkajúce sa zriadenia národných rád pre produktivitu

(2016/C 349/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292 v spojení s jej článkom 121 ods. 2 a článkom 136,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

(1) Potenciálny rast v eurozóne a v Únii ako celku sa od roku 2000 výrazne spomalil. Dôvodom klesajúceho trendu potenciálneho rastu produkcie je najmä nepretržitý pokles príspevku celkovej produktivity faktorov. Hospodársky rast je od roku 2008 naďalej oslabovaný poklesom investícií. Pri pohľade do budúcnosti je zrejmé, že hospodársky rast bude v konečnom dôsledku závisieť od zvyšovania produktivity. Zvyšovanie produktivity je výzvou s viacerými rozmermi, ktorá si vyžaduje súbor vyvážených politík zameraných najmä na podporu inovácie, zvyšovanie zručností, znižovanie nepružnosti na trhu práce a trhu s výrobkami, ako aj lepšie rozdeľovanie zdrojov. Hoci je potrebné zvýšiť výkonnosť, pokiaľ ide o produktivitu a konkurencieschopnosť v rámci Únie, nedávna kríza ukázala, že členské štáty, ktorých menou je euro (ďalej len „členské štáty eurozóny"), môžu byť obzvlášť vystavené možnému vzniku a náhlemu odstráneniu makroekonomických nerovnováh, ktoré sa môže rozšíriť aj na iné členské štáty eurozóny a na členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny. Pri absencii pružných nominálnych výmenných kurzov potrebujú tieto štáty primerané mechanizmy na prispôsobenie sa špecifickým šokom v jednotlivých krajinách. Dynamika produktivity a konkurencieschopnosti je dôležitá pre akumuláciu aj pre nápravu makroekonomických nerovnováh (napríklad deficitov obchodnej bilancie a bežného účtu, objemov domácich a vonkajších záväzkov) a na účinné prispôsobenie sa asymetrickým šokom. Výskum a analýza politík, ktoré majú vplyv na dynamiku produktivity a konkurencieschopnosti, by mali poskytnúť základ pre vývoj zlučiteľný s cieľom bezproblémového fungovania hospodárskej a menovej únie.

(2) Hoci je toto odporúčanie určené členským štátom eurozóny, členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny sa nabádajú, aby určili alebo zriadili podobné orgány. Členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny a ktoré deklarovali svoj zámer nadviazať na toto odporúčanie, by mali mať možnosť zúčastniť sa za rovnakých podmienok na všetkých aspektoch spolupráce súvisiacej s radami pre produktivitu.

(3) Európsky semester, najmä postup pri makroekonomickej nerovnováhe stanovený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 ([1]) a nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 ([2]), poskytuje rámec pre integrovanú koordináciu hospodárskych politík a dohľad nad nimi. Tieto existujúce mechanizmy by z hľadiska podpory pokroku prostredníctvom štrukturálnych reforiem mali ťažiť zo silnej vlastnej zodpovednosti jednotlivých štátov. Na tento účel sa ako opodstatnené javí zabezpečenie nezávislej analýzy na vnútroštátnej úrovni a posilnenie politického dialógu v členských štátoch.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 8).

(4) Zriadenie národných rád pre produktivitu, ktoré budú sledovať vývoj a poskytnú informácie pre celoštátnu diskusiu v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti, by malo prispieť k zvýšeniu zodpovednosti za nevyhnutné politiky a reformy na vnútroštátnej úrovni a k zlepšeniu vedomostného základu pre koordináciu hospodárskych politík Únie. Tieto rady by mali analyzovať vývoj v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti, a to aj vývoj týkajúci sa globálnych konkurentov, pri zohľadnení vnútroštátnych špecifík a zaužívaných postupov.

(5) Rozsah diagnostikovania a analýz, ktoré budú vykonávať rady pre produktivitu zahŕňa produktivitu a konkurencieschopnosť v komplexnom ponímaní. Mali by brať do úvahy dlhodobé hnacie mechanizmy a základné podmienky produktivity a konkurencieschopnosti vrátane inovácie, ako aj schopnosť prilákať investície, podniky a ľudský kapitál a schopnosť riešiť nákladové aj nenákladové faktory, ktoré môžu ovplyvniť ceny a kvalitu tovarov a služieb, a to aj vo vzťahu ku globálnym konkurentom v krátkodobom horizonte.

(6) Navyše, nezávislé kvalitné hospodárske analýzy politických výziev zvyšujú transparentnosť politických diskusií. Posúdením politických výziev by sa mohlo zvýšiť povedomie všetkých zainteresovaných strán. Toto môže mať pozitívny vplyv na verejnú podporu potrebných reforiem a zodpovednosť za ne. Ak sa tak stanoví v jednotlivých národných mandátoch a v rozsahu, v akom sa tak stanoví, tieto rady pre produktivitu by tiež mohli posudzovať účinky politických možností prostredníctvom zverejňovania politických kompromisov.

(7) Rady pre produktivitu by mali mať funkčnú autonómiu voči akémukoľvek orgánu verejnej moci zodpovednému za navrhovanie a vykonávanie politík v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti v členskom štáte alebo na európskej úrovni. Predovšetkým by mali byť schopné poskytovať nezávislé analýzy v oblasti svojej pôsobnosti. Rady pre produktivitu, ktorých zloženie je na voľnom uvážení každého členského štátu, by mali byť nestranné v tom zmysle, že by nemali vyjadrovať výlučne alebo hlavne názory konkrétnych skupín zainteresovaných strán. Cieľom týchto požiadaviek na nezávislosť a nestrannosť je zabezpečiť, aby boli rady pre produktivitu oprávnené pripravovať odborné analýzy formulované vo všeobecnom záujme.

(8) Charakteristika rád pre produktivitu by mala byť v plnej miere v súlade s článkom 152 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a mala by rešpektovať vnútroštátnu prax a inštitúcie pre tvorbu miezd. V súlade s článkom 28 Charty základných práv Európskej únie by činnosť rád pre produktivitu nemala ovplyvňovať práva pracovníkov, zamestnávateľov ani ich príslušných organizácií vyjednávať a uzatvárať kolektívne zmluvy na zodpovedajúcich úrovniach, ani uskutočňovať kolektívne akcie v súlade s právom Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

(9) Rady pre produktivitu by mali mať kontakty s radami pre produktivitu v iných zúčastnených členských štátoch s cieľom vymieňať si názory a najlepšie postupy, a to aj pri zohľadnení širšieho rozmeru eurozóny a Únie. Komisia by mohla uľahčiť výmenu názorov medzi radami pre produktivitu všetkých zúčastnených členských štátov. Mala by existovať aj pravidelná diskusia medzi radami pre produktivitu a Výborom pre hospodársku politiku v otázkach spadajúcich do oblasti jeho pôsobnosti, a to so zapojením príslušných expertov v nezúčastnených členských štátoch.

(10) Rady pre produktivitu by mali vykonávať svoju činnosť nepretržite. Svoje analýzy by mali zverejňovať a mali by vydávať výročnú správu, ktorá by sa mohla začleniť do už existujúcej správy. Členské štáty a Komisia by mohli v kontexte európskeho semestra a postupu pri makroekonomickej nerovnováhe využívať nezávislé odborné znalosti, ktoré budú poskytovať tieto rady aj prostredníctvom výročných správ.

(11) V záujme uľahčenia výmeny názorov na nadnárodnej úrovni by mala v každom členskom štáte existovať jedna identifikovateľná rada pre produktivitu. Dôležité je budovať na existujúcich štruktúrach, aby sa zachovalo to, čo už funguje, a aby sa minimalizovali administratívne náklady. V relevantných prípadoch by rada pre produktivitu mohla byť založená na už existujúcej a rešpektovanej vnútroštátnej štruktúre, a to aj pokiaľ ide o účasť zainteresovaných strán a konzultácie s nimi. S cieľom vykonávať svoje činnosti náležitým spôsobom by sa však rady pre produktivitu na druhej strane mohli opierať o rôzne samostatné a existujúce orgány za predpokladu, že by ich analýzy mali rovnako vysokú kvalitu.

(12) Týmto odporúčaním sa nemenia úlohy stanovené v rámci európskeho semestra vrátane navrhovania a monitorovania odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ani uplatňovanie postupu pri makroekonomickej nerovnováhe stanoveného v nariadení (EÚ) č. 1176/2011,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

I. **Ciele a rozsah pôsobnosti**

1. Cieľom tohto odporúčania je určenie alebo zriadenie národných rád pre produktivitu s cieľom analyzovať vývoj a politiky v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti, a tým prispievať k posilneniu zodpovednosti za potrebné reformy na vnútroštátnej úrovni a k podpore ich vykonávania, a tak posilňovať udržateľný hospodársky rast a konvergenciu.

2. Toto odporúčanie je určené členským štátom eurozóny. Členské štáty, ktoré nepatria do eurozóny, sa takisto nabádajú, aby určili alebo zriadili podobné subjekty.

3. Uplatňovanie tohto odporúčania by malo byť v plnej miere v súlade s článkom 152 ZFEÚ a mala by sa pri ňom zohľadňovať vnútroštátna prax a inštitúcie pre tvorbu miezd. V tomto odporúčaní sa zohľadňuje článok 28 Charty základných práv Európskej únie, a nie je ním tak dotknuté právo vyjednávať, uzatvárať a presadzovať kolektívne zmluvy, ani právo na kolektívne akcie v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.

II. **Rady pre produktivitu**

4. V každom členskom štáte by mala existovať rada pre produktivitu s týmito úlohami:

   a) diagnostikovanie a analýza vývoja v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti v dotknutom členskom štáte. V takejto analýze by sa mali zohľadňovať aspekty eurozóny a Únie, pričom by sa mala týkať dlhodobých hnacích mechanizmov a základných podmienok produktivity a konkurencieschopnosti vrátane inovácie, ako aj schopnosti prilákať investície, podniky a ľudský kapitál a schopnosti riešiť nákladové aj nenákladové faktory, ktoré môžu ovplyvniť ceny a kvalitu tovarov a služieb, a to aj vo vzťahu ku globálnym konkurentom v krátkodobom horizonte. Uvedená analýza by mala vychádzať z transparentných a porovnateľných ukazovateľov, a

   b) nezávislá analýza politických výziev v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti, a ak sa tak stanoví v jednotlivých národných mandátoch a v rozsahu, v akom sa tak stanoví, posudzovanie účinkov politických možností prostredníctvom zverejňovania politických kompromisov.

5. Každý členský štát by mal určiť jednu radu pre produktivitu, ktorá by sa jednak mohla opierať o rôzne existujúce orgány alebo by z nich mohla byť zostavená.

6. Rady pre produktivitu by mali vykonávať svoju činnosť nepretržite. Svoje analýzy by mali zverejňovať a mali by vydávať výročnú správu. Mali by mať kontakty s radami pre produktivitu v členských štátoch, ktoré nepatria do eurozóny, s cieľom vymieňať si názory a najlepšie postupy, a v prípade potreby vypracovávať spoločné analýzy, a to aj pri zohľadnení širšieho rozmeru eurozóny a Únie. Komisia si bude pravidelne vymieňať názory so všetkými zúčastnenými radami pre produktivitu, a to aj počas služobných ciest do členských štátov na účely zisťovania potrebných skutočností, a mohla by uľahčovať výmenu názorov medzi radami pre produktivitu.

III. **Charakteristika rád pre produktivitu**

7. Rady pre produktivitu by mali mať funkčnú autonómiu voči akémukoľvek orgánu verejnej moci zodpovednému za navrhovanie a vykonávanie politík v oblasti produktivity a konkurencieschopnosti v členskom štáte alebo na európskej úrovni. Pri plnení úloh podľa tohto odporúčania by sa mali opierať o vnútroštátne ustanovenia zaručujúce vysoký stupeň funkčnej nezávislosti a zodpovednosti, vrátane:

   a) spôsobilosti včas verejne komunikovať;

   b) postupov nominovania členov na základe ich skúseností a schopností;

   c) vhodného prístupu k informáciám na vykonávanie svojho mandátu.

8. Rady pre produktivitu by mali byť objektívne, nestranné a úplne nezávislé, pokiaľ ide o analýzu a obsah. Môžu konzultovať s príslušnými zainteresovanými stranami, ale nemali by vyjadrovať výlučne alebo hlavne názory a záujmy určitej skupiny zainteresovaných strán.

9. Rady pre produktivitu by mali byť schopné vykonávať vysokokvalitné ekonomické a štatistické analýzy vrátane analýz uznaných akademickou obcou. Tieto analýzy by mohli vypracovávať existujúce a samostatné orgány za predpokladu, že budú mať rovnako vysokú kvalitu.

IV. **Prepojenie s európskym semestrom**

10. Členské štáty a Komisia by mohli využívať nezávislé odborné znalosti, ktorú budú poskytovať tieto rady aj prostredníctvom výročných správ, v kontexte európskeho semestra a postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Týmto odporúčaním sa nemenia úlohy stanovené v rámci európskeho semestra vrátane navrhovania a monitorovania odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ani uplatňovanie postupu pri makroekonomickej nerovnováhe stanoveného v nariadení (EÚ) č. 1176/2011.

V. **Zodpovednosť a transparentnosť**

11. Analýzy vypracované týmito radami by sa spravidla mali zverejňovať.

VI. **Záverečné ustanovenia**

12. Členské štáty eurozóny sa vyzývajú, aby zaviedli zásady stanovené v tomto odporúčaní do 20. marca 2018.

13. Komisia sa vyzýva, aby do 20. marca 2019 vypracovala správu o pokroku na základe príslušných informácií od všetkých členských štátov o vykonávaní a vhodnosti tohto odporúčania vrátane toho, či sa prijatie ďalších ustanovení javí ako nevyhnutné. Ak to bude opodstatnené, k správe sa pripojí návrh na úpravu tohto odporúčania.

V Bruseli 20. septembra 2016

Za Radu

predseda

I. KORČOK